

О.М. РОЗДІЛЬСЬКА, О.К. ЗІНЧЕНКО

ФІЗИЧНІ ФАКТОРИ У ВІДНОВНОМУ ЛІКУВАННІ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ МЕДИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України, м. Харків, Україна

Мета: проаналізувати сучасні дані літератури, результати розробки і впровадження нових лікувальних засобів і програм відновного лікування пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями (ССЗ) з використанням фізичних факторів (ФФ) на різних етапах медичної реабілітації.

Матеріали і методи. На кафедрі фізіотерапії, курортології та відновної медицини Харківської медичної академії післядипломної освіти протягом багатьох років проводять наукові дослідження в рамках виконання планових науково-дослідних і дисертаційних робіт, які присвячені обґрунтуванню можливості та доцільності застосування ФФ у пацієнтів із ССЗ (гіпертонічною хворобою, ішемічною хворобою серця, які перенесли гострий інфаркт міокарда і реконструктивні операційні втручання на коронарних судинах, хронічною серцевою недостатністю, облітеруючим атеросклерозом артерій нижніх кінцівок) при різних умовах проведення процедур і їх комбінацій (в тому числі – з медикаментозними препаратами, фізичними навантаженнями, методами психотерапії), розробці нових способів фізіобальнеотерапії на різних етапах медичної реабілітації. Діагностика безпосередніх і віддалених результатів лікування хворих включає застосування сучасних клінічних, лабораторних, інструментальних, катamnестичних, статистичних методів дослідження, аналіз дії разових процедур у порівнянні з плацебо. Проведено гістологічні та електронно-мікроскопічні дослідження механізмів дії ФФ (ультразвуку, синусоїдальних модульованих струмів, постійного струму) на міокард і судини у здорових лабораторних тварин і щурів з модельованим пошкодженням міокарда.

Результати. Аналіз наукової літератури та проведених власних досліджень дозволили класифікувати ФФ при різних умовах проведення процедур, виходячи з механізмів патогенетичної дії на

міокардіальні та екстракардіальні ланки розвитку і прогресування ССЗ.

Обґрунтовано умови проведення процедур і розроблено лікувальні методи фізіотерапії (постійного струму, імпульсних струмів низької частоти, ультразвуку, методів дециметрової і магнітотерапії, лазеротерапії), кліматотерапії та водобальнеотерапії (підводного душу-масажу і плавання в басейні, мінеральних, радонових, йодобромних, хвойних, скипидарні ванн і внутрішнього застосування мінеральної води «Березовська»), пелоїдотерапія (аплікацій теплоносіїв низької температури), інгаляцій вазоактивних медикаментозних препаратів (нітрогліцерину, обзидану, ізоптину, дипіридамолу, актовегіну, кавинтону), а також їх можливості оптимізації медикаментозної терапії та інших методів реабілітації (психотерапії, фізичних тренувань).

Безпосередні та віддалені результати застосування програм відновного лікування доводять позитивну ефективність диференційованої фізіобальнеотерапії ССЗ: поліпшення клінічного стану хворих і перебігу захворювань, зменшення частоти рецидивів і ускладнень, оптимізація медикаментозної терапії, методів психотерапії та фізичних тренувань, підвищення працездатності і рівня якості життя, більш значуще – після регулярного щорічного санаторно-курортного лікування з дотриманням наступності при виборі методів лікування.

Висновки. Проведені дослідження з урахуванням досвіду авторитетних наукових шкіл дозволяють стверджувати, що природні та преформовані ФФ є провідними у відновному лікуванні пацієнтів із ССЗ. Вони оптимізують медикаментозну терапію, психотерапію, фізичні тренування, рекомендовані для застосування на стаціонарному, амбулаторно-поліклінічному та санаторно-курортному етапах медичної реабілітації.